

SİRKÜLER

Sayı: Eylül 2015

1. BÖLÜM SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

1.Çalışma Gücü Kaybı ile Meslekte Kazanma Gücü Kayıp Oranı Tespit İşlemleri

Değişen Mevzuat: 17.09.2015 tarih ve 2015/23 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Genelgesi

Bilindiği üzere 10.09.2014 tarih ve 6552 sayılı Kanun, 5510 sayılı Kanun'un "Yaşlılık sigortasından sağlanan haklar ve yararlanma şartları başlıklı 28 inci maddesinin, çalışma gücündeki kayıp oranına göre erken emekli olma şartlarını açıklayan 6 ncı ve başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede ağır engelli çocuğu bulunan kadın sigortalıların emeklilik durumlarını açıklayan 8 inci fıkrasını değiştirmiştir.

Bununla birlikte, çalışma gücü kaybı ce maluliyet tespit işlemlerinin usul ve esaslarını düzenleyen "Maluliyet Tespiti İşlemleri Yönetmeliği'nde" 18.03.2015 tarih ve 29299 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Maluliyet Tespiti İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile bazı değişiklikler yapılmıştır.

Ayrıca, Maluliyet ve Sağlık Kurulları Daire Başkanlığı 27.02.2014 tarih ve 2014/82 sayılı Kurum Yönetim Kurulu kararı ile Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğü'nden Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesine alınmıştır.

24.05.2013 tarih, 2013/179 sayı ve 20.03.2014 tarih 2014/122 sayılı Kurum Yönetim Kurulu kararları ile Ankara Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü bünyesinde yer alan Kurum Sağlık Kurullarında yapılan iş kazası ve meslek hastalığı dosyalarının değerlendirilmesi artık İstanbul ve İzmir Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerinde bulunan Kurum Sağlık Kurullarında da yapılacaktır.

Yukarıda sayılan değişiklikler ile uygulamadaki aksaklıklara ve e-maluliyet yazılımının kullanılmasına ilişkin hususlara açıklık getirmek adına Sosyal Güvenlik Kurumu 2015/23 sayılı genelgeyi yayımlamıştır. Buna göre;

- Maluliyet tespit işlemleriyle ilgili Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğüne yapılmış atıflar, Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne yapılmış sayılacak ve yazışmalarda bu husus dikkate alınacak.
- 5510 sayılı Kanun'da ve Maluliyet Tespit İşlemleri Yönetmeliğinde yer alan kadın sigortalıların "malul" çocukları ibaresi "ağır engelli" çocukları olarak değiştirilmiştir. Kadın sigortalıların malul çocuklarının başka birinin sürekli bakımına muhtaç olduğu durumlar *Maluliyet Tespiti İşlemleri Yönetmeliğindeki* hükümlere göre yapılırken, değişiklikle artık bu tespitler *Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırılması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik* hükümleri çerçevesinde yapılacaktır. 18.03.2015 tarihinde yönetmelikte değişiklik yapan bu hükmün 11.09.2014 tarihinde yürürlüğe gireceği değişiklik yapan yönetmeliğin 6 ıncı maddesinde belirtilmiştir. Dolayısıyla 11.09.2014 tarihinden sonra *Maluliyet Tespiti İşlemleri Yönetmeliğine* göre yapılan değerlendirme sonucu başkasının bakımına muhtaç derecede malul sayılmayan çocukların durumu kadın sigortalının talebi halinde "Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırılması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde yeniden değerlendirilecektir. Başka birinin bakımına muhtaç derecede ağır engelli çocuğu olan kadınlara sağlanan erken emeklilik hakkı tespitinde de yeniden değerlendirme talebi geçerli olacak ve bu yeniden değerlendirme 01.10.2008-11.09.2014 tarihlerini de kapsayacaktır.
- Kadın sigortalı çocuklarının ağır engellilik durumlarının ve sigortalı çocuklarının maluliyet tespitinde, yetkilendirilmiş sağlık hizmeti sunucularınca düzenlenmiş mevcut sağlık kurulu raporu olması halinde, yeniden sevkle rapor düzenlettirilmeyip mevcut rapor Kurum sağlık kurullarınca değerlendirilecektir.
- Maluliyet Tespiti İşlemleri yönetmeliğinde yapılan bir diğer değişiklikle birlikte artık, sigortalının uzuvlarının kayıp olmamakla birlikte tam olarak işlevlerini yitirmesi halinde, maluliyet tespitinde bu uzuvlar kayıp olarak değerlendirilecektir. Bu hükmün yürürlük tarihi de 11.09.2014 olduğundan, bu tarihten sonraki taleplerde, tam işlevini kaybetmiş olmasına rağmen uzuv kaybı olmaması sebebiyle başka birinin sürekli bakımına muhtaç olmadığına karar verilen sigortalılar da yeniden değerlendirme talebinde bulunabilecekler.
- Maluliyet Tespiti İşlemleri Yönetmeliği eki olan hastalık listesinin onkoloji bölümünde maluliyet süresi belirtilmeyen ve "İyi diferansiye tiroid kanserleri ve derinin bazal hücreli kanseri" dışındaki tüm malign hastalıklar **teşhis tarihinden itibaren** 18 ay süresince malul kabul edilir hükmü; **talep tarihinden önceki bir yıl içinde tanı almak kaydıyla sağlık kurulu rapor tarihinden itibaren 18 ay süresince malul sayılır** şeklinde yeniden düzenlenmiştir.
- 5510 sayılı Kanun'un 28 inci maddesinin 5 inci fıkrasında çalışma gücü kayıp oranına göre erken emeklilik hakkından yararlanacak sigortalıların çalışma gücü kayıp oranı "Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırılması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde değerlendirilecektir.
- Yönetmelikte yapılan bir diğer değişiklik ile Kurum sağlık kurullarına yapılacak itirazların, kararın tebliğ tarihinden itibaren 6 ay içerisinde yapılmasındaki **6 aylık süre şartı kaldırılmıştır.**

- Hem Türkiye’de hem de Almanya’da sigortalılığı bulunan sigortalıların maluliyet değerlendirmeleri Ankara’da bulunan Kurum sağlık kurullarında yapılmakta iken artık **sigortalıların dosyalarının bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlükleri/sosyal güvenlik merkezlerinin bağlı olduğu Kurum sağlık kurullarında yapılacaktır.**
- Türkiye-Almanya sosyal güvenlik sözleşmesi 21 inci maddesi gereği; meslek hastalığı tespitinde sigortalının her iki ülkede aynı türden meslek hastalığı yapıcı çalışmalarının olması halinde bu çalışmalar birbirinin devamı sayılarak meslek hastalığı tespitinde dikkate alınacaktır. Bu kapsamda işe ilk başladığı tarih ile işten ayrıldığı en son tarih, yükümlülük ve maruziyet sürelerinin tespitinde dikkate alınacaktır.
- Yurt dışı çalışmalarını borçlanarak maluliyet tespiti talebinde bulunan sigortalıların ilk işe giriş tarihi;
- a) Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış ve sözleşmede akit ülke sigortasına girdiği tarihin Türk sigortasına girdiği tarih olacağına dair özel hüküm varsa ve bu tarih Türkiye’de sigorta girişi olmaması veya Türkiye’deki sigorta girişinden önce olması halinde ilk işe giriş tarihi olarak kabul edilir.
- b) Sosyal güvenlik sözleşmesinde özel hüküm yoksa veya sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkede geçen süreler borçlanıldıysa; Türkiye’de çalışması yoksa borcun ödendiği en son tarihten, Türkiye’de çalışması varsa ve bu çalışmadan önceki süreleri borçlandıysa, Türkiye’de ilk defa çalışmaya başladığı tarihten **borçlanılan süre kadar geriye gidilerek bulunan tarih**

Maluliyet tespiti işlemlerinde de ilk işe giriş tarihi olarak kabul edilir.

- Sigortalının malul olduğundan dolayı sağlık sigortası veya ölüm aylığı talebinde bulunan çocuğunun raporu, **talep tarihinden önceki bir yıl içerisinde düzenlenmiş olması şartı** ile Kurum sağlık kurulunca değerlendirilmekte idi. Yapılan değişiklikle **raporun talep tarihinden önceki bir yıl içinde düzenlenmiş olma şartı kaldırıldı.**

2. Fiili Hizmet Süresi Zammı Kapsamında Çalışan Sigortalılarla İlgili Yapılacak Bildirimler

Kurumca bazı işyerlerinin fiili hizmet süresi kapsamında olmamasına rağmen sigortalılarını bu kapsamda bildirdiği, bazı işyerlerinin ise kapsamda olmakla birlikte sigortalılarını yanlış belge türü seçerek bildirdiği tespit edilmiştir.

Bunun üzerine Kurum e-bildirge sisteminde düzenleme yaparak, hangi iş kolu kodundaki işyerlerinin hangi sürelerdeki fiili hizmet süresi zammı kapsamında bildirim yapabileceği belirlenmiştir.

Kurum **17.09.2015 tarihinde yayımladığı duyurusunda** konuya açıklık getirmiş, iş kolu koduna göre seçilebilecek belge türlerini göstermiştir. Buna göre ;

- Fiili hizmet süresi kapsamında faaliyet gösterdikleri halde iş kolu kodunun hatalı olması nedeniyle ilgili belge türünü seçemeyen işverenler, iş kolu kodunu ilgili vergi dairesinden düzeltmeleri ve ilgili sosyal güvenlik merkezinde güncellemeleri halinde, bu kapsamda çalıştırdıkları sigortalıları ilgili belge türü ile bildirebilecektir.
- İhale konusu işlerle özel bina inşaatlarının iş kolu kodlarının hatalı verilmiş olması halinde, değişiklik işlemleri sözleşme veya ruhsatta yer alan bilgiler doğrultusunda ilgili sosyal güvenlik merkezince gerçekleştirilecektir.
- Asıl işin fiili hizmet süresi zammı kapsamında olmamasına rağmen yardımcı işlerin kapsamda olması durumunda, işverenlerin kapsam dahilinde sigortalı çalıştırıldığına belgelenecek, (sigortalıların diploma, sertifika v.s belgeleri ile) ilgili sosyal güvenlik merkezine müracaat etmesi ve uygun bulunması halinde, ilgili belge türünün seçilebilmesi için gerekli tanımlama sosyal güvenlik merkezince yapılacaktır. Dilekçe ile beyan edilmesine rağmen kanıtlayıcı belge sunulmaması halinde söz konusu tanımlama yine yapılacak, ancak bu durumda Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca tespit işlemi yapılacaktır. Fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalışma olmadığı veya farklı sürelerle ilişkin bir çalışma olduğunun tespiti halinde evvelce yapılan **bildirimler iptal edilecektir/düzeltilenecektir.**
- Belirtilen işleri yapmayan veya yapmakla beraber söz konusu işlerin risklerine maruz kalmayan sigortalılar için bahse konu belge türleri seçilmeyeceği gibi kapsama giren sigortalıların **bahse konu işleri fiilen yapmadıkları sürelerle** ilişkin hizmetlerinin de fiili hizmet süresi zammı kapsamında bildirilmesi mümkün **bulunmamaktadır.**
- Fiili hizmet süresi zammı kapsamında olmakla birlikte;
 - I. Kontrol, denetim ve idareci olarak kısa süreli çalışmalarda görev alan sigortalılar
 - II. İşleri fiilen yapmayıp işin sadece yönetim görevini yapan sigortalılar
 - III. Kullanılan teknoloji ile risk ve zararların ortadan kalkması

Durumlarında fiili hizmet süresi zammı kapsamında bildirim yapılması mümkün **bulunmamaktadır.**

İŞ KOLU KODU	İŞ TANIMI	TABİ OLDUĞU FİİLİ HİZMET SÜRESİ	SEÇİLEBİLECEK BELGE TÜRLERİ
319	Sünger avcılığı	60-90	29-30-31-32-33-34
321	Deniz ürünleri yetiştiriciliği	60-90	29-30-31-32-33-34
510	Taşkömürü madenciliği	60-90-180	29-30-31-32-33-34-4-5-6-35-36
520	Linyit madenciliği	60-90-180	29-30-31-32-33-34-4-5-6-35-36

521	Diğer kömürlerin işletmeciliği	60-90-180	29-30-31-32-33-34-4-5-6-35-36
710	Demir cevheri madenciliği	60-90-180	4-5-6-29-30-31-32-33-34-35-36
721	Uranyum ve toryum cevherlerinin madenciliği	60-90-180	4-5-6-29-30-31-32-33-34-35-36
729	Diğer demir dışı metal cevherlerin madenciliği	60-90-180	4-5-6-29-30-31-32-33-34-35-36
891	Kimyasal ve gübreleme amaçlı mineral madenciliği	60-90-180	4-5-6-29-30-31-32-33-34-35-36
899	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer madencilik ve taşocakcılığı	60-90-180	4-5-6-29-30-31-32-33-34-35-36
1910	Kok fırını ürünlerinin imalatı	60	29-30-31
2011	Sanayi gazları imalatı	90	32-33-34
2012	Boya maddeleri ve pigment imalatı	90	32-33-34
2013	Diğer inorganik temel kimyasal maddelerin imalatı	90	32-33-34
2014	Diğer organik temel kimyasalların imalatı	90	32-33-34
2015	Kimyasal gübre ve azot bileşiklerinin imalatı	90	32-33-34
2016	Birincil formda plastik hammaddelerin imalatı	90	32-33-34
2017	Birincil formda sentetik kauçuk imalatı	90	32-33-34
2020	Haşere ilaçları ve diğer zirai-kimyasal ürünlerin imalatı	90	32-33-34
2030	Boya, vernik ve benzeri kaplayıcı maddeler ile matbaa mürekkebi ve macun imalatı	90	32-33-34
2041	Sabun ve deterjan ile temizlik ve parlatici maddeler imalatı	90	32-33-34
2042	Parfümlerin, kozmetiklerin ve kişisel bakım ürünlerinin imalatı	90	32-33-34
2051	Patlayıcı madde imalatı	90	32-33-34
2052	Tutkal imalatı	90	32-33-34
2053	Uçucu yağların imalatı	90	32-33-34
2059	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer kimyasal ürünlerin imalatı	90	32-33-34
2060	Suni veya sentetik elyaf imalatı	90	32-33-34
2311	Düz cam imalatı	60	29-30-31
2312	Düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi	60	29-30-31
2313	Çukur cam imalatı	60	29-30-31
2314	Cam elyafı imalatı	60	29-30-31
2319	Diğer camların imalatı ve işlenmesi (teknik amaçlı cam eşyalar dahil)	60	29-30-31
2351	Çimento imalatı	60	29-30-31
2365	Lif ve çimento karışımı ürünlerin imalatı	60	29-30-31
2410	Ana demir ve çelik ürünleri ile demir alaşımları imalatı	60-90	29-30-31-32-33-34
2420	Çelikten tüpler, borular, içi boş profiller ve benzeri bağlantı parçalarının imalatı	60-90	29-30-31-32-33-34
2431	Barların soğuk çekilmesi	60-90	29-30-31-32-33-34

2432	Dar şeritlerin soğuk haddelenmesi	60-90	29-30-31-32-33-34
2433	Soğuk şekillendirme veya katlama	60-90	29-30-31-32-33-34
2434	Tellerin soğuk çekilmesi	60-90	29-30-31-32-33-34
2441	Değerli metal üretimi	60-90	29-30-31-32-33-34
2442	Alüminyum üretilmesi	60-90	29-30-31-32-33-34
2443	Kurşun, çinko ve kalay üretimi	60-90	29-30-31-32-33-34
2444	Bakır üretilmesi	60-90	29-30-31-32-33-34
2445	Demir dışı diğer metallerin üretimi	60-90	29-30-31-32-33-34
2451	Demir döküm	60-90	29-30-31-32-33-34
2452	Çelik dökümü	60-90	29-30-31-32-33-34
2453	Hafif metallerin dökümü	60-90	29-30-31-32-33-34
2454	Diğer demir dışı metallerin dökümü	60-90	29-30-31-32-33-34
2511	Metal yapı ve yapı parçaları imalatı	60-90	29-30-31-32-33-34
2512	Metal kapı ve pencere imalatı	60-90	29-30-31-32-33-34
2521	Merkezi ısıtma radyatörleri (elektrikli radyatörler hariç), sıcak su kazanları (boyler) ve kombi imalatı	60-90	29-30-31-32-33-34
2529	Metalden diğer tank, rezervuar ve büyük muhafaza kapları (kapasitesi >=300 litre) imalatı	60-90	29-30-31-32-33-34
2530	Buhar jeneratörü imalatı (merkezi ısıtma sıcak su kazanları hariç)	60-90	29-30-31-32-33-34
2550	Metallerin dövülmesi, preslenmesi, baskılanması ve yuvarlanması; toz metalürjisi	60-90	29-30-31-32-33-34
2561	Metallerin işlenmesi ve kaplanması	60-90	29-30-31-32-33-34
2571	Çatal-bıçak takımları ve diğer kesici aletlerin imalatı	60-90	29-30-31-32-33-34
2572	Kilit ve menteşe imalatı	60-90	29-30-31-32-33-34
2573	El aletleri, takım tezgahları uçları, testere ağızları vb. imalatı	60-90	29-30-31-32-33-34
2591	Çelik varil ve benzer muhafazaların imalatı	60-90	29-30-31-32-33-34
2592	Hafif metalden paketleme malzemeleri imalatı	60-90	29-30-31-32-33-34
2593	Tel ürünleri, zincirler ve yayların imalatı	60-90	29-30-31-32-33-34
2594	Bağlantı malzemelerinin ve vida makinesi ürünlerinin imalatı	60-90	29-30-31-32-33-34
2720	Akümülatör ve pil imalatı	60-90	29-30-31-32-33-34
2813	Akışkan gücü ile çalışan ekipmanların imalatı(Musluk ve vana imalatı)	60-90	29-30-31-32-33-34
2815	Diğer musluk ve vana imalatı	60-90	29-30-31-32-33-34
3011	Gemilerin ve yüzen yapıların inşası	60-90	29-30-31-32-33-34
3311	Fabrikasyon metal ürünlerin onarımı	60-90	29-30-31-32-33-34
3511	Elektrik enerjisi üretimi	60	29-30-31
3831	Hurdaların parçalara ayrılması	60-90	29-30-31-32-33-34
3832	Tasnif edilmiş materyallerin geri kazanımı	60-90	29-30-31-32-33-34
4212	Demir yolları ve metroların inşaatı (demiryolu tünel ve yer altı inşaatı)	180	4-5-6-35-36
4213	Köprüler ve tünellerin inşaatı	180	4-5-6-35-36

4214	Demir yolu, tünel ve yer altı tamirâtı	180	4-5-6-35-36
4221	Sıvılar için hizmet projelerinin inşaatı	60-90	29-30-31-32-33-34
4291	Su projeleri inşaatı	60-90	29-30-31-32-33-34
5012	Kurtarma gemilerinde yapılan bütün işler	60-90	29-30-31-32-33-34
5013	Dalgıç gemilerinde yapılan bütün işler	60-90	29-30-31-32-33-34
5813	Gazetelerin yayımlanması	90	32-33-34
5814	Dergi ve süreli yayınların yayımlanması	90	32-33-34
5911	Sinema filmi, video ve televizyon programları yapım faaliyetleri	90	32-33-34
6010	Radyo yayıncılığı	90	32-33-34
6020	Televizyon programcılığı ve yayıncılığı faaliyetleri	90	32-33-34
6391	Haber ajanslarının faaliyetleri	90	32-33-34
7500	Veterinerlik hizmetleri	90	32-33-34
8424	Kamu düzeni ve güvenliği ile ilgili faaliyetler	90	32-33-34
8425	İtfaiye hizmetleri (8411)	60	29-30-31
8610	Hastahane hizmetleri	90	32-33-34
8621	Genel hekimlik uygulama faaliyetleri	90	32-33-34
8622	Uzman hekimlik ile ilgili uygulama faaliyetleri	90	32-33-34
8623	Dişçilik ile ilgili uygulama faaliyetleri	90	32-33-34
9002	Gösteri sanatlarını destekleyici faaliyetler	90	32-33-34
9003	Sanatsal yaratıcılık faaliyetleri	90	32-33-34

3. Milletler Arası Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri

Türkiye Cumhuriyeti ile İtalya Cumhuriyeti arasında 08.05.2012 tarihinde Roma’da imzalanan ikili sosyal güvenlik sözleşmesi; 10.07.2015 tarih ve 29412 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 01.06.2015 tarih ve 2015/7766 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile **01.08.2015 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.**